

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 1. julija 2004*

V zadevi C-295/02,

katere predmet je predlog Niedersächsisches Oberverwaltungsgerichta (Nemčija), naslovljen na Sodišče, naj na podlagi člena 234 ES v sporu med

Giselo Gerken

in

Amt für Agrarstruktur Verden,

sprejme predhodno odločbo o razlagi členov 10(2)(a) Uredbe Komisije (EGS) št. 3887/92 o podrobnih pravilih za izvajanje integriranega upravnega in nadzornega sistema za nekatere programe pomoči Skupnost (UL L 391, str. 36), 44, 53 in 54 Uredbe Komisije (ES) 2419/2001 z dne 11. decembra 2001 o podrobnih pravilih za uporabo integriranega upravnega in kontrolnega sistema za nekatere programe pomoči Skupnosti, vzpostavljenega z Uredbo Sveta (EGS) 3508/92 (UL L 327, str. 11), ter 2(2) Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, str. 1),

* Jezik postopka: nemščina.

GERKEN

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, J.-P. Puissochet in R. Schintgen,
sodnika, F. Macken (poročevalka) in N. Colneric, sodnici,

generalni pravobranilec: P. Léger,

sodna tajnica: M.-F. Contet, glavna administratorica,

na podlagi pisnih stališč, ki so jih predložili:

- za go. Gerken R. Mawick, Rechtsanwalt,

- za Amt für Agrarstruktur Verden H. v. d. Goltz, zastopnik,

- za nemško vlado W.-D. Plessing in M. Lumma, zastopnika,

- za Komisijo Evropskih skupnosti M. Niejahr, zastopnik,

ob upoštevanju poročila za obravnavo,

na podlagi ustnih navedb, ki so jih na obravnavi 11. decembra 2003 podali Amt für Agrarstruktur Verden, ki ga zastopa J. Haselhoff, zastopnik, nemška vlada, ki jo zastopa M. Lumma, in Komisija, ki jo zastopa M. Niejahr,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 11. decembra 2003

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht je s sklepom z dne 1. avgusta 2002, ki ga je Sodišče prejelo 19. avgusta 2002, na podlagi člena 234 ES predložilo vprašanje za predhodno odločanje o razlagi členov 10(2)(a) Uredbe Komisije (EGS) št. 3887/92 o podrobnih pravilih za izvajanje integriranega upravnega in nadzornega sistema za nekatere programe pomoči Skupnost (UL L 391, str. 36), 44, 53 in 54 Uredbe Komisije (ES) 2419/2001 z dne 11. decembra 2001 o podrobnih pravilih za uporabo integriranega upravnega in kontrolnega sistema za nekatere programe pomoči Skupnost, vzpostavljenega z Uredbo Sveta (EGS) 3508/92 (UL L 327, str. 11), ter 2(2) Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, str. 1).

- 2 To vprašanje je bilo vloženo v okviru postopka, ki poteka med Giselo Gerken, nosilko kmetijskega gospodarstva, in Amt für Agrarstruktur Verden (urad za kmetijsko organizacijo Verden, v nadaljevanju: Amt) zaradi kazni, izrečene navedeni nosilki kmetijskega gospodarstva na podlagi člena 10(2) Uredbe št. 3887/92.

Pravni okvir

Program pomoči za goveda

Uredba (EGS) št. 805/69

- 3 Člen 4b Uredbe Sveta (EGS) št. 805/68 z dne 27. junija 1968 o skupni ureditvi trga za goveje in telečje meso (UL L 148, str. 24), kot velja po sprejetju Uredbe Sveta (EGS) št. 2066/92 z dne 20. junija 1992 o spremembah Uredbe št. 805/68 in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 468/87 o splošnih pravilih, ki veljajo za posebne premije za proizvajalce govejega mesa, in Uredbe (EGS) št. 1357/80 o vzpostavitvi sistema premij za ohranjanje krav molznic (UL L 215, str. 49, v nadaljevanju: Uredba št. 805/68), določa:

„1. Proizvajalec, ki ima na svojem gospodarstvu samce goveda, je lahko, na svojo zahtevo, upravičen do posebne premije. Ta premija se za koledarsko leto na gospodarstvo dodeli v okviru regionalnih mejnih vrednosti za največ devetdeset živali za vsako starostno skupino iz odstavka 2.

2. Premija se dodeli največ dvakrat v življenju vsakega samca goveda,

- prvič ko doseže starost 10 mesecev,

- drugič potem ko doseže starost 22 mesecev.

[...]"

Podrobna pravila za izvajanje programov pomoči

Uredba (EGS) št. 3508/92

- 4 V skladu s členom 1(1)(b), prva alineja, Uredbe Sveta (EGS) št. 3508/92 z dne 27. novembra 1992 o uvedbi integriranega upravnega in kontrolnega sistema (v nadaljevanju: IACS) za nekatere programe pomoči Skupnosti (UL L 355, str. 1) mora vsaka država članica vzpostaviti IACS, ki se v sektorju živalske proizvodnje uporablja za premijske programe v korist proizvajalcev govejega mesa, vzpostavljene s členi od 4a do 4h Uredbe št. 805/68.

Uredba 3887/92

- 5 Uredba št. 3887/92 v členu 1 določa podrobna pravila za IACS, ki ga uvaja Uredba št. 3508/92.

6 Člen 10(2) Uredbe št. 3887/92 določa:

„Če se ugotovi, da je število v zahtevku za pomoči prijavljenih živali večje od števila živali, ugotovljenega ob pregledu, se znesek pomoči izračuna na podlagi ugotovljenega števila živali. Vendar se, razen v primeru višje sile in po uporabi odstavka 5, enkratni znesek pomoči zmanjša:

a) v primeru zahtevka za največ dvajset živali:

- za odstotek, ki ustreza ugotovljeni razliki, če ta ne znaša več kot dve živali,

- za dvakratni odstotek, ki ustreza ugotovljeni razliki, če ta znaša najmanj dve in ne več kot štiri živali.

Če znaša razlika več kot štiri živali, se pomoč ne dodeli.

[...]

Odstotki, določeni v točki a, se izračunajo na podlagi prijavljenega števila, [...]

Vendar, če se ugotovi, da gre za namerno narejeno napačno prijavo ali da je ta posledica hude malomarnosti:

- je zadevni nosilec kmetijskega gospodarstva za tisto koledarsko leto izključen iz programa pomoči

in

- v primeru namerno narejene napačne prijave je izključen iz tega programa pomoči tudi v naslednjem koledarskem letu.

Če nosilec kmetijskega gospodarstva zaradi višje sile ni mogel spoštovati svoje obveznosti zadržanja, mu ostane pravica do premije za število živali, ki so dejansko izpolnjevale pogoje v trenutku, ko je prišlo do višje sile.

V nobenem primeru pa premije niso dodeljena za število živali, ki presega število navedeno v zahtevku za pomoči.

[...]"

Uredba št. 2419/2001

- 7 Uredba št. 3887/92 je bila s členom 53(1), prvi stavek, Uredbe št. 2419/2001 razveljavljena.
- 8 Člen 44(1) Uredbe št. 2419/2001 določa, da se znižanja in izključitve, predvidene s tem naslovom, ne uporabljajo, če je nosilec kmetijskega gospodarstva predložil dejansko pravilne podatke ali če lahko drugače dokaže, da ne nosi krivde.
- 9 V skladu s členom 53(1), drugi stavek, te uredbe se Uredba št. 3887/92 še vedno uporablja za zahtevke za pomoč, ki se nanašajo na tržna leta ali premijska obdobja, ki so se začela pred 1. januarjem 2002.
- 10 Člen 54 Uredbe št. 2419/2001 določa:

„1. Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

2. Uredba velja za zahtevke za pomoč, ki se nanašajo na tržna leta ali referenčna premijska obdobja, ki se začnejo s 1. januarjem 2002.

[...]“

Časovna veljavnost upravnih kazni, določenih z akti Skupnosti

Uredba št. 2988/95

11 Člen 1 Uredbe št. 2988/95 določa:

„1. Za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti se sprejmejo splošna pravila za enotne preglede ter upravne ukrepe in kazni v zvezi z nepravilnostmi, ki se nanašajo na zakonodajo Skupnosti.

2. ‚Nepravilnost‘ pomeni vsako kršenje določb zakonodaje Skupnosti, ki je posledica dejanja ali opustitve s strani gospodarskega subjekta, ki je ali bi lahko škodljivo vplivalo na proračun Skupnosti ali proračunska sredstva, ki jih upravljajo, bodisi z zmanjšanjem ali izgubo prihodkov iz lastnih sredstev, ki se zbirajo neposredno v imenu Skupnosti, bodisi z neupravičenimi izdatki.“

12 Člen 2(2) te uredbe določa:

„Za nepravilnost ni mogoče izreči upravne kazni, če kazen ni bila prej določena v aktu Skupnosti. Če so se določbe o upravnih kaznih v predpisih Skupnosti pozneje spremenile, se za nazaj uporabljajo milejše določbe.“

Postopek v glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 13 Gerknova je na podlagi člena 4b Uredbe št. 805/68 21. decembra 1995 zahtevala posebno premijo za dvanajst goved prve in druge starostne skupine.
- 14 Z odločbo z dne 21. junija 1996 je Amt zavrnil navedeni zahtevk za sedem od dvanajstih goved, ker Gerknova ni predložila dokaza o tem, da živali izpolnjujejo starostni pogoj, ki ga zahteva pravo Skupnosti. Prav tako ji je ob uporabi člena 10(2)(a) Uredbe št. 3887/92 zavrnil premije za pet preostalih goved.
- 15 Po neuspešnem ugovoru na Bezirksregierungu Lüneburg (regionalna uprava Lüneburga) (Nemčija) je Gerknova 23. julija 1998 vložila tožbo pri Verwaltungsgerichtu Stade (upravno sodišče) (Nemčija). Pred tem sodiščem je uspela predložiti dokaz o starosti treh od sedmih zadevnih goved. Amt je potem izrazil pripravljenost, da Gerknovi za ta tri goveda in za pet drugih, katerih starost je že bila ugotovljena ob uporabi člena 10(2)(a) Uredbe št. 3887/92, plača proporcionalno znižane premije.
- 16 Verwaltungsgericht je s sodbo z dne 17. februarja 2000 razsodilo, da je Amt pravilno zavrnil zahtevo Gerknove za štiri živali, katerih starost ni bila ugotovljena. Glede tega je poudarilo, da vprašanje, ali je Amt spremenil svojo upravno prakso glede načina dokazovanja starosti goved, ni upoštevno.

- 17 Vendar je za preostalih osem živali Verwaltungsgericht štelo, da je Gerknova upravičena do celotnih in ne do znižanih premij ob uporabi člena 10(2)(a) Uredbe št. 3887/92. Poudarilo je, da v tem primeru kazni, predvidene v tej določbi, ni mogoče izreči, ker Gerknova ni podala zmotne ali lažne prijave.
- 18 Amt je na Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht vložil pritožbo zoper ta zadnji del sodbe, izdane na prvi stopnji.
- 19 To sodišče najprej ugotavlja, da Gerknova ni predložila dokaza o zahtevani starosti za štiri od dvanajstih prijavljenih goved ter da je treba na podlagi člena 10(2)(a), druga alineja, Uredbe št. 3887/92 znesek pomoči zmanjšati za dvakratni odstotek, ki ustreza presežku, če je ta štiri živali. Sklicujoč se na sodbo z dne 16. maja 2002 v zadevi Schilling in Nehring (C-63/00, Recueil, str. I-4483), v skladu s katero se sankcije, določene s to določbo, izrekajo, tudi če presežek prijavljenih živali ni posledica napačnega zahtevka vložnika, predložitveno sodišče meni, da je treba Gerknovi sankcije izreči.
- 20 Vendar ugotavlja, da je v utemeljitev svojih zahtevkov za premijo Gerknova priložila uradno veterinarsko spričevalo Landkreis Verden (okrožje Verden), ki potrjuje, da živali ni prizadela levkoza. Pred predložitvenim sodiščem je bilo namreč ugotovljeno, da je Amt do začetka leta 1996 v praksi sprejemal tovrstna spričevala kot veljavni dokaz o starosti živali, praksa, ki jo je na podlagi dveh odlokov ministrstva, sprejetih marca in junija 1996, prvič spremenil po vložitvi zahtevka Gerknove. Predložitveno sodišče torej meni, da je Gerknova predložila „dejansko pravilne podatke“ v smislu člena 44(1) Uredbe št. 2419/2001 in da v smislu te določbe ni kriva, najmanj glede nanjo naslovljenega očitka, da ni predložila dokaza o starosti štirih zadevnih goved.

- 21 V teh okoliščinah se predložitveno sodišče sprašuje, ali mora izreči kazni, določene v členu 10(2)(a) Uredbe 3887/92. Ugotavlja, da je bila ta uredba razveljavljena s členom 53(1), prvi stavek, Uredbe 2419/2001, vendar da ta skladno s členom 54(1) ni začela veljati pred 13. decembrom 2001. Dalje poudarja, da na podlagi člena 53(1), drugi stavek, Uredbe 2419/2001 Uredba št. 3887/92 še vedno velja za zahtevke za pomoč, ki se nanašajo na tržna leta ali referenčna premijska obdobja, ki se pričnejo pred 1. januarjem 2002. Iz tega po eni strani sklepa, da bi bilo treba Gerknovi izreči kazen, določeno v členu 10(2) te Uredbe.
- 22 Vendar predložitveno sodišče opozarja, da se v primeru poznejše spremembe določb Skupnost o upravnih kaznih v skladu s členom 2(2) Uredbe št. 2988/95 retroaktivno uporabljajo milejše določbe.
- 23 Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht je meneč, da rešitev spora, ki mu je bil predložen, zahteva razlago določb Uredb št. 3887/92, 2988/95 in 2419/2001, sklenilo, da prekine odločanje in Sodišču zastavi naslednje vprašanje za predhodno odločanje:

„Ali je v skladu s členom 10(2)(a), druga alineja, Uredbe št. 3887/92, znesek pomoči prav tako treba zmanjšati, če posebne premije za goveje samce, zahtevane, ko je ta določba prava Skupnosti veljala, iz pravnih razlogov nosilcu kmetijskega gospodarstva ni mogoče dodeliti, tudi če je ta predložil dejansko pravilne podatke v smislu člena 44(1) Uredbe (ES) št. 2419/2001 oziroma lahko z drugimi sredstvi dokaže, da ni kriv?“

Vprašanje za predhodno odločanje

Stališča, predložena Sodišču

24. Niedersächsisches Ministerium für Ernährung (ministrstvo za prehrano dežele Spodnje Saške, v nadaljevanju: ministrstvo), pristojno za toženo stranko v postopku v glavni stvari, in Amt menita, da v zadevi v glavni stvari ni mogoče uporabiti milejših kazni, določenih z Uredbo št. 2419/2001.
25. Člena 53(1) in 54(2) Uredbe št. 2419/2001 jasno določata, da je Uredba št. 3887/92 z začetkom veljavnosti nove uredbe razveljavljena in da se uporablja samo še za zahtevke za pomoč, ki se nanašajo na tržna leta ali referenčna premijska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2002. Zato za zahtevke za pomoč, ki se nanašajo na pretekla leta, ni mogoče uporabiti Uredbe št. 2419/2001.
26. Ravno tako ni ustrezna uporaba člena 2(2) Uredbe 2988/1995. Ta določba se namreč nanaša na kazni, izrečene v okviru spremembe prava Skupnosti, medtem ko je Uredba št. 2419/2001 razveljavila Uredbo št. 3887/92.
27. Po mnenju ministrstva se Gerknova v zvezi s členom 44(1) Uredbe št. 2419/2001 ne more v svojo korist sklicevati na varstvo zaupanja v pravo. Organ, pristojen za dodelitev teh premij, naj bi imel pravico zahtevati dokaz, da so pogoji za dodelitev te premije izpolnjeni, tudi če je bila ta že odobrena. Dalje bi bil vložnik zahtevka do konca četrtega leta po koledarskem letu, v katerem je bila premija dodeljena, zavezan dokazati, da so pogoji za dodelitev pomoči izpolnjeni. Vendar vložnica tega zahtevka tega za štiri zadevna goveda ni mogla storiti. Če bi bilo v tej zadevi vendarle

treba uporabiti člen 44(1) Uredbe št. 2419/2001, bi bilo iz tega razloga treba odstopiti samo od uporabe znižanja ali izključitve, ne pa tudi od zavrnitve dodelitve pomoči za štiri zadevna goveda.

- 28 Ministrstvo in Amt menita, da tudi če bi bilo, kljub razveljavitvi Uredbe št. 3887/92, vključno z določbami o kaznih z Uredbo št. 2419/2001, za določbe te uredbe treba uporabiti pravilo retroaktivnosti, določeno v Uredbi št. 2988/95, bi to moralo biti izrecno določeno v Uredbi št. 2419/2001.
- 29 Nemška vlada meni, da je v tem primeru treba še naprej izrekati kazni, določene v členu 10(2) Uredbe št. 3887/92. Uporaba te določbe naj ne bi bila v nasprotju niti s členom 2(2) Uredbe št. 2988/95 niti s splošnimi načeli prava Skupnosti.
- 30 V zvezi s členom 2(2) Uredbe št. 2988/95 meni, da je dopustna takšna razlaga, da se ta določba, ob obstoju posebnih prehodnih določb, kot so tiste, določene v posebnih sektorskih predpisih, na primer določb člena 53(1), drugi stavek, Uredbe št. 2419/2001, ne uporablja. Ta določba, ki natančno navaja, katera pravila za IACS se uporabljajo pred določenim datumom ali po njem, po mnenju nemške vlade pomeni *lex specialis* glede na pravilo retroaktivnosti iz člena 2(2) Uredbe št. 2988/95.
- 31 Glede na splošna načela prava Skupnosti naj dejstvo, da se IACS, določen z Uredbo št. 3887/92, v skladu s členom 53(1), drugi stavek, Uredbe št. 2419/2001 še naprej

uporablja za zahtevke za pomoč, ki se nanašajo na tržna leta ali referenčna premijska obdobja, ki se pričnejo pred 1. januarjem 2002, ne bi bilo v nasprotju niti z načelom varstva zaupanja v pravo niti s prepovedjo retroaktivnih ukrepov. Gerknova bi bila preprosto obravnavana v skladu s pravom, ki je veljalo v času, za katerega je zahtevala premijo. Določbe člena 53(1), drugi stavek, Uredbe št. 2419/2001 ji prepovedujejo sklicevanje na ugodnejše predpise, ki so začeli veljati po tem, ko je vložila sporni zahtevek.

32 Po mnenju nemške vlade razlike med sistemoma nadzora in kazni, določenima z Uredbama št. 3887/92 in 2419/2001, govorijo v prid odgovora, ki ga sama predlaga. Medtem ko so bile v sistemu, ki ga je urejala prejšnja Uredba, nadzori in kazni osredotočeni na različne zahtevke za pomoč, so v tem, določenim z novo Uredbo, nadzori opravljeni in kazni izrečene s celovito presojo glede na kmetijsko gospodarstvo. Nemška vlada navaja, da nadzori, ki so bili opravljeni na podlagi Uredbe št. 3887/92, niso bili opravljeni s poudarkom na kmetijskem gospodarstvu in torej niso upoštevali vseh uredb Skupnosti, ki se uporabljajo za govedo. Zato nimamo nobenega rezultata nadzora, ki bi bil osredotočen na kmetijsko gospodarstvo in ki bi omogočal izrek kazni s poudarkom na tem. Zato bi bilo v sistem nadzora in kazni, ki ga določa Uredba št. 3887/92, nemogoče prenesti elemente, kot je njen člen 44(1), povezane s sistemom, določenim v Uredbi št. 2419/200.

33 Komisija uvodoma poudarja, da je Sodišče že v sodbi z dne 17. julija 1997 v zadevi *National Farmers' Union in drugi* (C-354/95, Recueil, str. I-4559, točke od 39 do 41) razsodilo, da pravilo retroaktivnosti milejših kazni iz člena 2(2), drugi odstavek, Uredbe št. 2988/95 v okviru Uredbe št. 3887/92 načeloma velja.

34 Toda dejansko stanje v zadevi v glavni stvari izpolnjuje pogoje za uporabo tega pravila retroaktivnosti.

- 35 Prvič, nosilec kmetijskega gospodarstva, ki vloži zahtevek za pomoč za živali, ki do nje ne bi mogle biti upravičene, bi kršil določbo prava Skupnosti in bi zato storil nepravilnost v smislu člena 1(2) Uredbe št. 2988/95.
- 36 Drugič bi uveljavitev člena 44(1) Uredbe št. 2419/2001 spremenila IACS tako, da se kazni, ki so v njem določene, ne bi izrekale, če je nosilec kmetijskega gospodarstva navedel dejansko pravilne podatke ali če lahko kako drugače dokaže, da ni kriv. V tem primeru bi ta določba privedla do milejše upravne kazni, kot je tista, določena z Uredbo št. 3887/92.
- 37 Komisija zagovarja, da v danem primeru uporaba člena 2(2) Uredbe št. 2988/95 z določbami členov 53 in 54 Uredbe št. 2419/2001, ki se nanašajo na njen začetek veljavnosti in na veljavnost *ratione temporis*, ni izključena. Meni, da mora, v skladu z določbo iz člena 54(2) Uredbe št. 2419/2001, od katere je odvisna njena uporaba, člen 53(1), drugi stavek, te uredbe zagotavljati samo, da se lahko zahtevki, ki se nanašajo na obdobje pred 1. januarjem 2002, obravnavajo na podlagi Uredbe št. 3887/92, ki se je zanje prvotno uporabljala, in da zanje od začetka veljavnosti Uredbe št. 2419/2001 ne velja nova ureditev. Zakonodajalec Skupnosti pa nasprotno ni imel namena s temi določbami izključiti uporabe pravila o retroaktivnosti iz člena 2(2), drugi stavek, Uredbe št. 2988/95 za milejše upravne kazni v okviru IACS.
- 38 Komisija se je kljub temu na obravnavi strinjala, da obstaja razlika med primerom, ko se pravilo o retroaktivnosti iz člena 2(2) Uredbe št. 2988/95 uporablja, in primerom, ko se ne uporablja. Pravilo o retroaktivnosti se ne bi moglo uporabiti, če so kazenske določbe iz predpisa Skupnosti popolnoma preoblikovane v novi uredbi.

- 39 V tem primeru glede uporabe člena 44(1) Uredbe št. 2419/2001 Komisija meni, da bi drugačna razlaga od tiste, ki jo predlaga, členu 2(2) Uredbe št. 2988/95 odvzela velik del uporabnosti. Uporabo pravila o retroaktivnosti bi bilo mogoče izključiti le, če bi bilo to izrecno določeno v besedilu. Vendar člena 53 in 54 Uredbe št. 2419/2001 glede tega nimata izrecnih določb.

Presoja Sodišča

- 40 Predložitveno sodišče s tem vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 2(2) Uredbe št. 2988/95 razlagati tako, da morajo pristojni organi v primeru zahtevka za pomoč „na žival“, za katerega *ratione temporis* velja Uredba št. 3887/92, in je podana nepravilnost, ki omogoča izrek kazni v skladu s členom 10(2)(a) omenjene uredbe, retroaktivno uporabiti določbe člena 44 Uredbe št. 2419/2001, ker so za zadevno ravnanje milejše.
- 41 Uvodoma je treba poudariti, da so v skladu s sedmo in deveto uvodno izjavo cilji Uredbe št. 3887/92 učinkovit nadzor, spoštovanje določb na področju pomoči Skupnosti in vzpostavitev določb za učinkovito preprečevanje in kaznovanje nepravilnosti in goljufij.
- 42 Namen člena 10(2) Uredbe št. 3887/92 je učinkovito in odvrtačno kaznovati ne samo goljufive prijave ali tiste, pri pripravi katerih je podana huda malomarnost, ampak tudi vse druge nepravilnosti, ki jih v zahtevku za pomoči stori nosilec kmetijskega gospodarstva (glej zgoraj navedeno sodbo Schilling in Nehring, točka 27).

- 43 Na podlagi določb člena 10(2)(a), druga alineja, Uredbe št. 3887/92, ki je veljala ob vložitvi zahtevka za pomoč, obravnavanega v zadevi v glavni stvari, je treba znesek pomoči znižati za dvakratnik odstotka, ki ustreza ugotovljenemu presežku, če je ta štiri živali ali več.
- 44 V skladu s temi določbami, kot jih razlaga sodna praksa, se znesek pomoči zmanjša, tudi če presežek števila prijavljenih živali glede na število, ugotovljeno ob pregledu, ni posledica vložnikove napačne prijave, ampak posledica dejstva, da za določene živali zahtevani pogoji za dodelitev premije niso izpolnjeni (glej zgoraj navedeno sodbo Schilling in Nehring, točka 42).
- 45 Potem ko je tožeča stranka vložila sporni zahtevek za pomoč, je člen 53(1) Uredbe št. 2419/2001 razveljavil Uredbo št. 3887/92. Ta se nanaša tudi na podrobna pravila za uporabo IACS za nekatere programe Skupnosti, vzpostavljene z Uredbo št. 3508/92.
- 46 V skladu s členom 44(1) Uredbe št. 2419/2001 se znižanja in izključitve, določeni v Naslovu IV te uredbe, ne uporabljajo, če je nosilec kmetijskega gospodarstva predložil dejansko pravilne podatke ali če lahko drugače dokaže, da ne nosi krivde.
- 47 Poleg tega Uredba št. 2988/95 v členu 2(2) določa, da se zlasti v primeru, da so se določbe o upravnih kaznih v predpisih Skupnosti pozneje spremenile, za nazaj uporabljajo milejše določbe.

- 48 Zato je treba preveriti, ali se ta določba v okoliščinah, ki so podane v zadevi v glavni stvari, uporablja.
- 49 Prvič, nepravilnost ugotovljena v zahtevku Gerknove za pomoč, namreč dejstvo, da je vložila zahtevek za govedo, za katero ni dokazala, da izpolnjuje predpisani starostni pogoj in za katero bi se lahko uporabil člen 10(2)(a) Uredbe 3887/92, pomeni nepravilnost v smislu člena 1(2) Uredbe 2988/95.
- 50 Dalje, znižanje zneska pomoči „na žival“ oziroma ukinitvev pomoči pomeni upravno kazen v smislu člena 2(2) iste uredbe (s tem v zvezi glej sodbi National Farmers' Union in drugi, točka 40, ter Schilling in Nehring, točki 26 in 27).
- 51 Poleg tega je bila ureditev kazni za zahtevke za pomoč, določena v Uredbi 3887/92, pozneje z začetkom veljavnosti Uredbe št. 2419/2001 spremenjena.
- 52 Končno, člen 44(1) zadnje določa milejše kazni, kot so tiste, ki se uporabljajo na podlagi člena 10(2)(a) Uredbe št. 3887/92.
- 53 Ni mogoče sprejeti trditve nemške vlade, da bi bilo treba retroaktivno uporabo milejših kazni v skladu s členom 2(2) Uredbe 2988/95 na podlagi določb členov 53(1), drugi stavek, in 54(2) Uredbe št. 2419/2001, izključiti.

- 54 Te določbe določajo, da se Uredba št. 3887/92 še naprej uporablja za zahtevke za pomoč, ki se nanašajo na tržna leta ali referenčna premijska obdobja, ki se pričnejo pred 1. januarjem 2002, oziroma da se Uredba št. 2419/2001 uporablja za zahtevke za pomoč, ki se nanašajo na tržna leta ali referenčna premijska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2002.
- 55 Kljub temu iz četrte uvodne izjave v Uredbi št. 2988/95 izhaja, da je treba za učinkovit boj proti goljufijam, ki škodujejo finančnim interesom Skupnosti, sprejeti skupne predpise za vsa področja, ki jih zajemajo politike Skupnosti. Poleg tega so v skladu s peto uvodno izjavo v tej uredbi nepravilno ravnanje ter upravni ukrepi in kazni za takšno ravnanje zajeti v sektorskih predpisih v skladu z Uredbo 2998/95.
- 56 Iz tega izhaja, da je zakonodajalec Skupnosti s sprejetjem Uredbe št. 2988/95 za področje nadzora in kazni za nepravilnosti, storjene po pravu Skupnosti, postavil vrsto splošnih načel in je za vse sektorske predpise na splošno zahteval, naj spoštujejo te načela.
- 57 V Uredbi št. 2419/2001 nič ne kaže na to, da je zakonodajalec želel izključiti načelo retroaktivne uporabe milejših kazni, določeno v členu 2(2) Uredbe št. 2988/95.
- 58 Torej je treba člen 53(1), drugi stavek, Uredbe št. 2419/2001 in člen 54 (2) Uredbe št. 2419/2001 razlagati tako, da se uporabljata brez poseganja v to načelo.

59 Brez vnaprejšnje sodbe o vprašanju, ali bi bilo mogoče tudi druge določbe Naslova IV Uredbe št. 2419/2001 o osnovi za izračun pomoči, znižanjih in izključitvah v določenih okoliščinah v skladu s členom 2(2) Uredbe št. 2988/95 uporabiti retroaktivno, je treba na podlagi te določbe za zahtevke za pomoč, za katere *ratione temporis* velja Uredba št. 3887/92, retroaktivno uporabiti milejše določbe člena 44(1) Uredbe št. 2419/2001.

60 Iz tega sledi, da se kazen, določena v členu 10(2)(a) Uredbe št. 3887/92, in sicer znižanje zneska pomoči za določen odstotek, ki ustreza presežku, ne izreče, če nosilec kmetijskega gospodarstva v skladu s členom 44(1) Uredbe št. 2419/2001 dokaže, da je v utemeljitev svojega zahtevka za pomoč, ki je še vedno v postopku, navedel dejansko pravilne podatke ali če lahko drugače dokaže, da ni kriv za nepravilnosti v omenjenem zahtevku za pomoč.

61 Glede na vse navedeno je treba na zastavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 2(2) Uredbe št. 2988/95 razlagati tako, da morajo pristojni organi v primeru zahtevka za pomoč „na žival“, za katerega *ratione temporis* velja Uredba št. 3887/92 in ki vsebuje nepravilnosti, katerih posledica je izrek kazni na podlagi člena 10(2)(a) te uredbe, retroaktivno uporabiti določbe člena 44(1) Uredbe št. 2419/2001, ker so te določbe za zadevno ravnanje milejše.

Stroški

- 62 Stroški, ki sta jih priglasili nemška vlada in Komisija, ki sta Sodišču predložili stališča, se ne povrnejo. Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred nacionalnim sodiščem, to odloči o stroških.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE (drugi senat)

v odgovor na vprašanje, ki ga je Niedersächsisches Oberwaltungsgericht postavilo s sklepom z dne 1. avgusta 2002, razsodilo:

- 1) Člen 2(2) Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti je treba razlagati tako, da morajo pristojni organi v primeru zahtevka za pomoč „na žival“, za katerega *ratione temporis* velja Uredba Komisije št. 3887/92 (EGS) z dne 23. decembra 1992 o podrobnih pravilih za uporabo integriranega upravnega in kontrolnega sistema za nekatere programe pomoči Skupnosti,

ki vsebuje nepravilnosti, katerih posledica je določitev kazni na podlagi člena 10(2)(a) te uredbe, retroaktivno uporabiti določbe člena 44(1) Uredbe Komisije (ES) št. 2419/2001 z dne 11. decembra 2001 o podrobnih pravilih za uporabo integriranega upravnega in kontrolnega sistema za nekatere programe pomoči Skupnosti, vzpostavljenega z Uredbo Sveta (EGS) št. 3508/92, ker so določbe Uredbe št. 2419/2001 za zadevno ravnanje milejše.

Timmermans

Puissochet

Schintgen

Macken

Colneric

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 1. julija 2004.

Sodni tajnik

Predsednik drugega senata

R. Grass

C. W. A. Timmermans